

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

48. An Capitulum Sede vacante possit facere gratiam? Et an Capitulum
Sede vacante possit dispensare, & remittere pœnas per Episcopum
mortuum impositas ? Ex p. 8. tr. 4. res. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

dece cura & auctoritate in exequendis vltimis testamentorum voluntatibus; Succedit, sic Ioannes Andreas in cap. Ioannes, de testament. Panvinus part. 2. quest. 7. Poterit igitur Capitulum, Sede Vacante, executores testamentorum compellere; vt pias defunctorum voluntates exequantur intra annum, iuxta id quod habetur in cap. nos quidem, de testament. & authentic. Hoc amplius, de fideicommiss. Poterit etiam pauperes eligere, in quos hereditas ad huncvltim relicta distribuatur, vbi nulli curatores, vel executores vltimae voluntatis sint dati, vel exequi eam non curent. Ioannes Calderinus consil. 20. de testament. Panvinus part. 2. q. 7. Poterit etiam executionis diem prorogare. Dominicus in additio. ad consilia Calderini consil. 3. de offic. Religiosos iidem piarum voluntatum executores potest compellere ad reddendas rationes. Panvinus part. 2. q. 7. num. 6. Valet etiam Capitulum, Sede vacante, hereditatem Ecclesiae legatam adire: quam tamen si Episcopus damnosam Ecclesiae invenerit, beneficio restitutionis in integrum repudiabit. Pari ratione poterit Capitulum transigere, & compromissum facere Panvinus part. 2. quest. 7. numer. 18. Et haec omnia docet etiam Azorius part. 2. lib. 3. cap. 39. quest. 6.

RESOL. XLV.

An Capitulum Sede Vacante possit suppressere Canoniam?
Et an idem dicendum sit de Praelatis Regularium circa beneficia Regularium suarum Ecclesiarum? Ex p. 8. tit. 4. Ref. 50.

1. Respondeo negativè, & ideo Concil. Trident. sess. 24. cap. 15. de Reformat. vltim. particula, Episcopus, non autem Ordinarius, quae latius patet. Existimo huiusmodi facultatem Episcopis tantum, & non aliis convenire, ac proinde Praelatos seculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalem, non posse huiusmodi Canoniam suppressere etiam in casibus, quibus Episcopi possunt in sua Diocesi, ita Nicol. Garc. de benef. p. 2. cap. 12. n. 75. & seq. Monet. de distr. quorid. p. 1. cap. 15. num. 301. vbi hinc subdit Collegiatæ Ecclesiae Praelatum hanc suppressionem Praebendarum tenuium facere non posse, licet esset exemptus, & Ecclesiae insignis, idem repetit de commut. vltim. volunt. cap. 12. a num. 124. vbi num. 135. idiptum affirmat de praelatis Regularibus circa beneficia regularia suarum Ecclesiarum.

2. Vnde colligo Capitulum; Sede Vacante, non posse hanc suppressionem facere, vt docent Cuchus infra. major. lib. 2. tit. 9. n. 87. Monaldus consil. 41. n. 5. Sed circa praesentem questionem ne deferas videre Ricciium in praxi part. 4. decis. 135. per totam, vbi solè nostram sententiam confirmat.

RESOL. XLVI.

An Capitulum Sede Vacante possit creare Clericos Salvaticos? Ex p. 8. tit. 4. Ref. 51.

1. Affirmativè respondet Riccius in praxi tom. 4. ref. 227. nata sicuti Episcopus potest creare Clericos salvaticos, illosque servitio Ecclesiae assignare, ita pariter hoc ius competit Capitulo, Sede Vacante, cum illud sit propriè Ordinarius mortuo Episcopo. Novarius in suo opusculo novi p. 4. consil. 1. n. 4. sub rubr. de causis prime in Tom. 111.

stantia coram locorum Ordinariis tractandis, & infra biennium terminandis.

2. Et illud succedit in iurisdictione Praelati mortui: ita quod alter Episcopus vocetur & in illius locum subrogetur, & tanquam subrogatus debet sapere naturam illius. Et huic sententiae, ego etiam adhaereo.

RESOL. XLVII.

An Capitulum Sede Vacante possit providere Penitentiarum tunc temporis vacantem?
Et an Capitulum Sede Vacante, succedat in provisione beneficiorum ad Episcopum spectantem? Ex p. 8. tit. 4. Ref. 52.

1. Respondeo negativè cum Garcia de benef. Sup. hoc in tom. 1. part. 5. et 4. n. 145. vbi sic ait: Inferitur quod occurrente vacatione Penitentiarum, Sede Episcopali Vacante, Capitulum non poterit illam providere, & penitentiarum eligere, esto collatio praebendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli, ex quo electio persona & provisio officij Penitentiarum ad solum Episcopum spectat, vt dictum est, & Capitulum Sede Vacante, non succedit in provisione beneficiorum ad Episcopum spectantem, illas Sede Vacante, & dicitur infra. e. 7. & censuit S. Congregatio super d. 28. ibi, ab Episcopo instituat solo abique consensu Capituli, & etiam ab eodem solo eligatur, & licet vacaret sedes Episcopalis, Capitulum nihil potest, etiam quòd eo tempore Penitentiarum moretur.

2. Sed eius provisio, & electio Penitentiarum spectabit ad Papam privative; stante reservatione regulari secunda Cancellariae de beneficiis ad collationem, praesentationem, electionem, & quamcumque aliam dispositionem liberam Episcoporum pertinentibus, vacantibus de tempore vacationum Episcopatum. Ita Garcia, cui adde Barbosam tract. de Canon. c. 261. num. 3.

RESOL. XLVIII.

An Capitulum Sede Vacante possit facere gratiam?
Et an Capitulum Sede Vacante possit dispensare, & remittere poenas per Episcopum mortuum impositas? Ex p. 8. tit. 4. Ref. 19.

1. Pugnantes ad sunt sententiae circa praesentem questionem; nam Mant. tom. 2. de tacit. convent. lib. 5. tit. 8. num. 11. & Ioan. Bapt. Costa de remed. subisd. remed. 115. n. 2. & de iudic. num. 43. tenent partem negativam. Ratio esse potest, quia facere gratiam post sententiam, est, de reservatis Principi, vt docent Barr. in Lacta, ff. de re iudic. Salyc. in l. cum indulgentia, C. de sen. pass. Boff. in sua praxi tit. de remed. ex sola clement. Princ. num. 41. Accedit, quòd, secundum multos, hoc denegatur Episcopo, ergo multo magis Capitulo. Antecedens asseritur à Bern. Diaz. in pract. can. cap. 137. Foller. in praxi canon. verb. Et si commissi. num. 125. Artam. consil. 23. Bonon. consil. 205.

2. His tamen non obstantibus, contrarium existimo probabilius, propter rationem, pluries in superioribus allatam; quia scilicet, facere gratiam, pertinet ad iurisdictionem ordinariam Episcopi: at in hanc succedit Capitulum, siue iurisdic. sit contentiosa, siue voluntaria, vt diximus, & nullibi reperitur exceptus

LIBRARY
D. III. IV. V
E. III

casus, de quo loquimur; ergo &c. & hanc opinionem secuti sunt Ricc. tom. 1. in praxi fori Eccles. resol. 301. Ioan. Maria Novar. 99. forens. 102. part. 1. & Ioan. Antopius Fratres in summa Bullar. tit. de Capit. Sede Vacante, num. 12. & ita fuisse decisum in Curia Archiepiscopi Neapol. refert idem Ricc. loco cit.

3. Ad rationem adductam pro contraria sententia respondeo, Episcopos posse facere gratiam; quia sunt veri Principes Ecclesiastici, & non Vicarij Pontificis, ut bene inquit Bellarmin. lib. 1. de Rom. Pont. cap. 3. in fin. & consequenter idem poterit Capitulum, quod est Episcopi successor, propter rationem assignatam.

4. Nec desinam hic apponere verba Feliciani à Vega in cap. 4. de iudic. §. de adulteriis, n. 63. vbi sic ait: Notandum est quod ex æquiperatione, quam superius tradidimus, de Episcopo ad Capitulum, Sede Vacante, quod eodem modo, quo Capitulum ipsum potest dispensare cum Clerico à se verbaliter deposito, ut notauimus n. 49. sic dispensare poterit cum deposito per Episcopum, quasi tunc Episcopus ipse dispensare videatur, ut aperte probatur ex simili resolutione, quam tradit Aloysius Ricc. in praxi fori Eccles. decis. 357. & iterum in praxi variarum res. 1. part. resolution. 305. vbi dicit fuisse resolutum per Curiam Neapolitanam, posse legitime Capitulum, Sede Vacante, remittere poenas condemnatis per Episcopum propter prædictam rationem. Et quamvis inibi, num. 3. quoad aliud propositum dicat hanc resolutionem videri difficilem, quasi nec Capitulum, nec Episcopus possit habere authoritatem ad talem remissionem, propterea, quod illa videtur reservata Summo Pontifici, vel Principi, secundum Bart. Salicet. & alios, quos ibi refert: huic tamen difficultati satisfacit, quasi supponendo dari hanc potestatem in Episcopo similem, qualem habet supremus Princeps. Ita Vega, qui, ut vides affirmativæ sententiæ præsentem questionem adhaeret, quam ego etiam libenter amplector: vide etiam Marcellum Vulpe in praxi cap. 44. num. 26. vbi firmat posse Capitulum, Sede Vacante, dispensare & remittere poenas per Episcopum mortuum impositas.

RESOL. XLIX.

An Capitulum Sede Vacante possit dare licentiam Clerico transfundendi ad Dignitatem Ecclesiasticam in aliena Diocesi? Ex p. 8. tractat. 4. Resolut. 20.

§. 1. Respondeo quod glossa in cap. cum olim, de majoritate & obedientia, tenet partem negativam, ea ratione, quia hæc est quedam alienatio personæ: at Capitulum, Sede Vacante, non potest alienare bona Episcopatus, cap. si qua de rebus 12. q. 2. ergo multò minus personas, & ad hanc opinionem inclinatur Margus Anton. Cucc. lib. 2. instit. maior. tit. 9. num. 75.

2. Contrarium verò dicendum existimo cum Panormitano in dicto cap. cum olim, num. 2. versic. Sed dubitatur, vbi alij Canonistæ, Ioan. Andr. & Ioan. Monach. in cap. si Abbatem, de elect. in 6. Panvinus de potestate Capituli, part. 1. quest. 8. Borgas de irregular. part. 3. tit. Vtrum aliquo tempore Capit. dispensare possit. Ratio est, quia id non est alienatio rerum Episcopatus, quæ sola prohibetur Capitulo: non enim ita præiudicatur Episcopo in prædicta alienatione Clerici, sicut præiudicatur in alienatione bonorum Episcopatus, ut ex se patet; & consequenter

ab alienatione rerum, non bene arguitur ad alienationem personarum.

3. Et ideo Molina de Instit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. num. 14. sic ait: Ad Capitulum item, Sede Vacante, transit iurisdicctio concedendi facultatem transfundendi ad dignitatem Ecclesiasticam in alienam Diocesim sicut Episcopo eadem iurisdicctio competit. Ita adversus glossam ibi, Panorm. in cap. cum olim. de majorit. & obed. num. 2. vers. Sed dubitatur. Ioan. Andr. & DD. communiter. Neque enim id est alienatio rerum Episcopatus, ut rectè Panorm. Probat. Ita Molina.

RESOL. L.

An Capitulum Sede Vacante possit conferre beneficia ad Episcopum pertinentia.

Et alie diversæ difficultates circa hoc adnotantur in textu huius Resolutionis. Ex p. 8. tractat. 4. Resol. 25.

§. 1. Tangit hanc questionem Solorzanus de Indiarum iure, lib. 3. cap. 13. n. 31. & asserit, quod illud in questionem vocari solet, an Capitulum, Sede Vacante, præbendarum, & beneficiorum, quæ eo tempore vacare contigerit, collationem facere possit. Et pro parte negativa vrgere videtur, quod hoc ius hodie ex consuetudine, vel privilegio solis Episcopis competat, vel eorum Vicariis, quibus ipsi simpliciter concesserint, text. & DD. in cap. ex frequentibus, de institutionibus, cap. fin. de offic. Vicar. lib. 6. Oldrad. consil. 77. Rota de offic. Vicar. decis. 3. in novis, Rebuffus in praxi. tit. de collat. num. 12. & tit. de devolut. num. 88. & 90. atque adeò regulariter non transeat in Capitulum, Sede Vacante, cap. unico, eod. tit. lib. 6. cum aliis, quæ post Abbat. Panvin. Corral. & alios adducit Nicol. Garcia dicto cap. 7. num. 52. vbi num. 52. addit eadem ratione non succedere Capitulo in præsentatione, seu electione spectante ad Episcopum, ut per eundem Panvin. quest. 5. 2. part. num. 3. & 4. Lambertin. de iure patron. 1. part. lib. 2. quest. 2. art. 4. Paul. de Citadin. eod. tract. 6. part. quest. 3. num. 28. & Didac. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. Ordin. pag. 155. col. 1. vers. Est & alia.

2. Sed hoc tamen de collationibus liberis, & merè voluntariis accipiendum est, secus de necessariis & debitis, quæ magis confirmationes, vel institutiones dicuntur, quales sunt omnes, quæ in Indiis Ecclesiis fiunt, ad Regis nostri, tanquam earum patroni, præsentationem; eas enim Capitulum, Sede Vacante, vel per se ipsum, vel per Vicarium ad hoc nominatum bene facere potest, ut in dicto cap. cum olim, & cap. 1. de instit. lib. 6. vbi Abb. & DD. Rochus de Curte de iure patronat. verb. Competens alicui, n. 66. Panvinus ibi supra, q. 4. & 5. Rebuffus dicto tit. de devolut. n. 87. & 88. & plures alij, quos refert, & sequitur Nicol. Garcia n. 54. & seq. Ioan. Vvames consil. 259. 260. & 267. n. 2. & Sebastianus Nevius tractans de potestate Capituli, in feudis, Canonicatibus & similibus conferendis, in rubric. tit. qui feud. dare possunt, n. 25. & seqq. Et planè olim electio, & collatio dignitatum, & Canonicatuum simul ad Episcopum cum Capitulo pertinebat, cap. cum Ecclesia Ultranava, de electione, Oldradus consil. 244. n. 19. Rota sub titulo de concessione præbendarum, decis. 4. in novis, & Gabriel consil. 195. num. 1. lib. 1. Et hæc omnia obseruat Solorzanus vbi supra, quæ omnia intellico de beneficiis pertinentibus ad Episcopum, ratione suæ dignitatis.